



DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Diurnaalu acest'a ese totu a dou'a Marti-
vici'a; dar' prenumeratiunile se primeacu
in tote dilele. *Prebidu* pentru Austro-Un-
gari'a: pre unu anu e 6 fl., pre I semestru
3 fl., — pentru Romani'a si Tierile latine
si streine: pre unu anu 8 fl. (20 franci —
lei noi), pre I semestru 4 fl. (10 fr. — l. n.)
Unu numeru singlariticu costa 12 cr. v. a.

Tote siodenile si assemnatiunile
suntu a se tramite la Redacti-
nes diurnalului in Gherl'a (Szamos-
ujvár). Er' diurnalele de schimbu
precum si tote scrierile de a caror'a
aparentia ar' fi a se face mentiune
in acestu diurnalul suntu a se tra-
mite la *Proprietariulu diurnalului*
M. B. Stanescu in Arad.

Insertiunile se primescu cu 7 cr.
de linia si 30 cr. tace timbrala.
La repetiri mai dese a unoru si
acelor'asi insertiuni se accorda ro-
duceri insemnate in pretiulu de
inserare.

Collectantii de insertiuni se
impartasiescu in %, cuvenitu.

Abonamentele suntu a se face prin assem-
natiuni postale: La **REDACTIUNEA DIUR-**
NALULUI in Gherl'a Szamosujvár. Cei de
gente barbara si din tierra straina se voru
adresá: in *Siberi'a* la Tiarulu, in *Chin'a* la
Ching-chiling-ho, in *Persi'a* la Siaculu, in
Asi'a si in celelalte parti ale lunei la pre-
fectulu *Baniffa*. *Preiulu de abonamentu*
se primesce in totu soiulu de bani — nu
mai in bani ideali nu.

Avertimentu.

Lupte si crize grele ne-ascépta
Romanulu tace posomoritu;
Leulu din somnu-i cându se descépta
Si elu sta ast'felu nehotaritu.
Leulu ascépta se véda bine
Care-su duşmanii ce-lu háituescu;
Romanulu éراسi se 'ntréba 'n sine:
Ce tradari nóue se uneltescu?
Unulu si altulu plini de grandóre
Cu dispretiu catá pe-ai loru tirani
Pe-acei ce umbra cá se-i dobóre
I-condamna insii cá suverani.

Unu 'naltu parinte mâna in mâna
Cu-o mica ceata de hipocriti
Voru se strivésca ginteá latina
Mândr'a vlastare de traianidi.

Si-acésta ceata vechia duşmana,
Ce si pe Pavelu a depopulatu,
Luându dreptu masca legea umana
Ne dá 'n conferintie éstu atentatu....
Prin svaturi rele si uneltire
Voru se ne sfarme acesti pagáni
Si 'n diecesa facându despártire
Pre noi se ne calce cá mari stapêni.

Dar' ce-e mai jalnicu, mai de mirare,
Ca acesti ómeni ésti din poporu,
Se facu unelte si ajutóre
Cá se-si subjuge beseri'ca loru,
Si cá nescari demoni buni de tradare
Se facu strainului prea umiliti, —
Se aiba numai ei 'naintare
De alt'a n'au cugetu cesti ipocriti;
Déca n'ar' punc mâni pre parale
Nice chiar' unulu se-ar' umili,
Prin cá ascunse, cá nemorale
Se ne subjuge n'ar' planu.

Si-acum stapênullu se se descépta
Se védia care-i amicul seu;
Se nu mai créda la vorbi desierte
Se nu asculte de sfatulu reu!

Intre viétia si intre mórte
Stá dieces'a de ve lasati
Ve slabiti turm'a si cátu de iuto
Mormentulu singuru voi i-o sapatu.

Ve conjuru inca nu dati crediare
Decátu la omulu celu incereatu
Ce nu-i capabilu de vre-o vëndiare
Ce ia tradare n'a lunecatu.

Er' tu ré ceata gândesce-te bine,
La multe probe se nu ne puf;
Am rabdatu multe noi dela tine
Pe capulu nostru se nu te sui.
Pe Románu mórtea nu-lu îngrozescce,
Elu greu se mişca, dar' nu dá gresí;
Nu-ti pré intindo poft'a orbesce
Scumpu vei platí-o greu o se esí.
Toti cei de-o pâanza de-ar' stá cu tine
Toti de cu tine se-ar' pune botu,
Se nu credi inca in dile bune
Câci si noi sermanii avemu câte-unu votu!

O caletoria de placere in lun'a de miere.

Ospetiulu nuptialu se sfersisè.

Stringeri de mana si sarutari, salutari si urari acopereau pe jun'a pareche ce pleca pentru de a face o mica caletoria de nunta. „Vivate“ fortunose resunara pana la trasur'a, in care betranulu si seriosulu parinte alu miresei au pnsu pe jun'a, doritorea de viétia pareche pentru de-a pune unu capetu toturoru sceneloru duiose. Inca unu ultimulu semnu saluatoriu prin ferestr'a cupelei — si trasur'a e in fuga. Unu cuartu de óra mai tardiu, aburii locomotivei i-i trasportá din orasiulu care contienca atâte reminiscentie in câmpulu liberu care verzia si inferia sub radiele calde ale unui sóre amicalu din lun'a lui Main. Pe cându jun'a pareche erá misicata de o sentire divina la vederea frumóselorú pasage pe care le-a trecutú in revista, ajunsera stati'a in care trebuia se se scobóre pentru schimbarea trenurilorú si pentru de a poté urmá, dupa câte've'a minute de repausu in salele puçinu spatióse ale drumului de fieru eu trenulu urmatoriu caletoria ce-si propusese. Prin ingustele usie ale salei de asceptare, la sosirea atátu doritulú trenu, unu numeru mare de pasagieri se impinsera pentru a poté capetá locuri mai ingraba si jun'a nóstra pareche a fosta multumita, cá a potuto gasi dona locuri, unulu langa altulu.

Vasilie asia se numia noulu gospodaru, luá buletele de caletorie in sém'a s'a, pe cându Mari'a ie in cercetare bagajulu ce-lu avea cu sine. De-odata o rosietia se ivesce pe faci'a Mariei, ea cautá in drépt'a si in sténg'a, susu si josu. — „Ce cauti, draga Mario?“ intrebá Vasilie plinu de mirare.

— „Cautu umbrel'a mea. — De sigurú ea nu o-ai uitatu in sala de asceptare?“

Vasilie se bate pe frunte. „Cu parere de reu, asia e. O-am sprijinitu de ferestr'a salei si apoi la imbulzire o-am uitatu draga Marie, te supera acésta pierdere?“

— „Fara indoieia Vasilie, o-am capetatu dela Ros'a N. intim'a mea amica. Déca ea ar' affá cá tocmai presentulu ei l'am prapaditu ar' fi inconsolabila. Trebue se mi-o cáscigi cu ori ce pretiu.

Togmai in acestu momentu trenulu se opresce la o statiune intermediara. Vasilie se redicá si spune Mariei: Voiu telegrafá indata la stati'a P. . . . cá se ni se tramita umbrel'a la L. . . in hotelulu G. . . ? Precum a dísu a si facutu!

Elu sare din vagonu si se informá cu politétia la siefulu statiei in care se affá biuroulu telegraficu. In iritati'a s'a elu nu intielese bine aretarile funtionariului complexantu si retaci in incaperile expeditiiloru de bagage. — Dupace s'au impedecatú de câte've'a-ori de bagage si ládi, unu functionaru i-i esplicá in fine si elu 'si ajunse scopulu. Aici elu trebuia prin depesia se descrie form'a umbrelei, stati'a unde o-a pierdutu, si loculu unde trebuia se-o trimita' si in fine resplat'a ce va oferí nobilulu gasitoriu. Pamentulu ardea sub petiórele s'ale, candu de-odata trenulu siuerá, elu alergá afara, locomotiv'a se pune in misicare si prin stiecl'a vagonului o figura de femeie i-i facca semne de desperare. Fara nici o indoieia: Erá scump'a s'a Maria! Adio pentru momentu simtiuriloru t'ale fericeite. Erá in desperare. Cum s'au bucuratu de órele ce avea ale petrece in placere si in retragere cu iubit'a s'a Maria. Si acum din ce in ce se indepartéza de densulu — trenulu cu ea! — O nefericita umbrela! Tu care esti caus'a tuturorú acest'oru superari daca te-ar' fi gasitu Vasilie acum te-ar' fi nimicitu prin o trantire la pamentu.

Dar' dupa puçinu tempu croulu nostru s'au lír iscitu. Elu affá cu mare bucurie ca trenulu urmatoriu pléu a peste o óra. Elu sperá ca Mari'a care scia cá are se traga la

L. . . la hotelulu G. . . de-órece o camera i'a fostú resevata, — va merge la acestu hotelu. Cu orologiulu in mâni, stá elu inaintea afisiului ce aretá mersulu caletorie si urmá cu gânduri pe Mari'a din locu in locu. Neliniscea care-lu muncea crescia din minuta in minuta si din departare audi flueratur'a locomotivei, elu se repedi pe peron, si inainte . . . spre iubit'a s'a. In fine ajunse la tiént'a asia de multu dorita. Ajunsu acolo se asvârlí intr'o trasura care pentru câte've'a bune bacsi-siuri, 'lu purtá cu aripi spre etelu.

— „N'au sositu o dama, care au cerutu odaia comandata de mine“ intrebá elu pe unu garçonu impopótienatu care s'an inchinatu pana la pamentu.

— „Cu parere de reu Domnule Vasilie“ respunde acel'a care-lu cunoscuse deja de mai inainte. Odaia 20 e desiérta.

Inposibilu.

Inca odata 'mi pare reu din sufletu, nici o dama n'a intreatu de d.-vóstra si ce e mai multu nici o dama n'a sositu adi aici.

In capulu lui Vasilie trageau clopotele. — Ah acésta umbrela! Ce ar' fi potutu oprí pe Mari'a se nu caute tiént'a nóstra comuna? Imbolnavitu-s'a pe drumu? Retieputu-a óre alta intemplanre fatala? Si pe langa acésta ea n'avea in deajunsu bani spre a se intretiené o singura di. Vasilie devení aprópe desperatu. Elu intrebá pe ori care i-i esia inainte: Chelneri, bucatari, slugi si chiar' pe insusi hotelierinlu. Dar' totulu inzadaru. Ce e de facutu? Elu si-a pierdutu mintile cá se-i vie vr'o ideie, vr'unu planu. Se hotarí in fine de a se întorce cu trenulu urmatoriu si de a luá informatiuni la fia care statiune daca o dama au remasu din caus'a unei boli séu altu accidentu. In tempu ce asceptá in gara sosirea celuilaltu trenu, elu zarí o umbrela care parea cá ridea din namolulu bagagelorú adunate.

(Va urmá.)

La graniti'a Romaniei.

Unu magnatu magiaru, vediendu o multáme de familie de Secui trecându pasulu in spre Romania cu propusulu de a se asiedia acolo, — intimpiná pre unu preotú din Secuime cu intrebarea:

— Óre nu s'ar' poté affá vre-una mijlocu pentru de-a impiedecá aceste emigratiuni a Secuiloru.

La ce preotulu interpelatu respunde:

— Ba, da. Faceti numai din Transilvani'a si Ungari'a o tíera cá Romania.

Atunci jidanulu va fi romanu.

(La ocasiunea incetatianirei jidaniloru in Romania.)

Candu ghiati'a 'n poluri se va aprinde

Si Ecuatorulu se va recí; —

Cându josu prin ierburi, stele lucinde,

Er' susu, pe ceriuri, paduri voru fi;

Cându norii noptiei, aprinsi de sóre,

Stropí-voru lumea cu ploí de focu,

Si candu zefirulu, cu-a s'a suflare,

Va duce muntii din locu 'n locu; —

Cându ale lunei daurii plete

P'ai dílei umeru s'oru resfirá;

Cându caletoriulu aprinsu de sete,

In locu de apa — facari va bea, —

Atunci va curge de-alu nostru sânge

Pe sub perciunii vre-unui jupánu,

Si pentru tíera atunci va plánge,

Atunci Jidanulu va fi Romanu!

A. V.

Unu albumu interesantu.

Nu Redactorulu dela „Gur'a Satului” — ci numai unu collegu de-alu lui, la ocaziunea cununiei s'ale a fostu prezentatu din partea amiciloru sei cu unu albumu elegantu, care cuprîdea mai multe pro memoria. Intre altele eráu si acestea:

— Amorul e unu foiletonu de distrac'ione: casatori'a unu articulu de fondu seriosu. Redactorulu rutinatu le scie un' pre auendoue.

— „Viéti'a nu pôte prestá pentru omulu idealismului nici o rasplata mai démma, decâtu ace'a ca i-i intrupéza ideálu facându-lu consórtie vietiei.”

— „Unde mentea si anim'a convinu in amoru acolo e asecurata fericirea — d'eca nu lipsesce nici pacient'i'a imprumutata.”

— „Toti scrietorii moderni (diurnalistii, publicistii, novelistii, poetii) 'su barbati buni. Ori câtu de mare li-ar' fi pasiunea, totu-de-a-un'a li-e mai mare objectivitatea. De aici urméza si bonatatea loru. Ei suntu aplecati la ingaduintia si iertare.”

— „Pre cându imbetranimu, ne convingemu cá singuru unu amicu bunu are omulu in acésta viéti'a — si acel'a i-i e: feme'i'a.

Amorul! — Mentea?

A Cum e ace'a ca precându in lucruri de tóte dilele singuru acel'a omu cu mente se lasa á se insielá prin altulu care inca nu e patitu, — ér' in amoru se lasa a se insielá odata, de doue, de trei si de nenumerate ori, adeca in viéti'a intréga.

B. Si tu ai vediutu omu cu amoru in anima si mente in capu? — omulu se insielá de nenumerate ori prin amoru pentrucá amorulu din momentulu in care a intratu la anim'a omului, a si datu drumulu mentiei.

Moral'a cersitoriului.

Cersitoriulu: Milutti, domnisorule, pre unu bietu ne, iorocitu.

Trecatoriulu: N'am nemicu!

Cersitoriulu: D'eca n'ai nemicu, d'ate acasa si lucra nu te preámblá cu mânile in busunariu!

Patim'a de-a bé apa.

Doi betivi impletocindu-se pe ulitia, se intálnescu cu ómeni de-ai politiei cari transportáu unu omu inecat.

— „Privesce frate, privesce, — dice unulu din ei, — la ce te duce patim'a de-a bé apa.

Una dama extra unu cavaleru:

Nu ve-a fi cu placere a participá in espositiunea de cai?

O cestiune personala.

Intr'un'a di capitalele unui Comitatu alu tieiei, s'a fostu intrunutu nu de multu o adunare a reprezentantiloru comitatensi, spre a se svatuf asupr'a intereselor vitali ale comitatului.

Dupa o consultare precátu de intielepta pre atátu si de fortunósa de mai multe óre, in momentulu candu reprezentantii incepeau a parasi localulu adunarei, — presiedintele intréba inca odata:

— Mai este cenev'a care cere cuventulu?

— Eu domnule presiedinte — strigá atunci unu reprezentante, ceru cuventulu in cestiune personala.

— Vi se accorda cuventulu! respunse presiedintele.

Reprezentantulu: — Mi s'a furatu palari'a si batiulu.

Tablou.

Cele patru operatiuni matematice.

Ce deosebire este intre unu cassariu, unu telhariu, o femeia si unu gáde?

Casariulu: *aduna*;

Telhariulu: *subtrage*;

Femei'a: *inmultiesce*;

Gádele: *imparte*.

Primavér'a.

Zefirulu dulce venindu gonesce
Vântulu celu rece de pe pamentu.
Flórea 'n câmpie imboboescce,
Paserea 'ncepe diuosulu cântu.

Ici pe campia si colo 'n vale,
Totulu renasce incantatoriu,
Amoru 'ntinde bragiéle s'ale
Cu unu chipu gingasiu veselitoriu.

Pomulu cu frundie acum se 'nbraca,
Si totulu cresce reinviindu,
Chiar' fructu-apare pe mic'a craca,
La diu'a vietiei desceptu fiindu.

Cresce si iarba prin verdi câmpii,
Crescu ori ce plante, pomi nalti séu lati,
Cresce cu tóte, dela soçii,
Córnele cari le punu la barbati!...

D. Pur.

Candu nu cunosce cinev'a pe regina.

La 6. ale curentei, Regele si Regin'a Belgiei, impreuna cu princes'a Stefani'a si archiducele Rudolf de Austria, au visitatu monastirea dela Villers.

Regele sost aci cu unu trenu separat, ér' Regin'a, princes'a si archiducele cu o careta trasa de nisce cai mici.

Votindu acesti'a din urma se intre in interlorulu garei, siefulu statiei, care din intemplanie nu-i cunoscea i opresce dicându-le cá de óre-ce are se soséca Regele, este interdísá publicului intrarea.

Princes'a Stefani'a dice siefulu garei:

— Domnule acést'a este mam'a mea.

— Dar' eu nu sciu nici cine este mam'a d.-t'ale nici cine esti d.-t'a.

— Apoi este Regin'a, i-respondé érasí princes'a.

Siefulu statiei devine palidu si rosii, scotiendu de abia câte'vea cuvinte de scusa si deschidiendu usiele.

Sosindu Regele, siefulu statiei ingrigitu cautá se se scuse si catra Maj. s'a adresandu-se in confusi'a s'a catre rege ast-felu:

— Iarta-me Majestate, cá nu cunosceamu pe consórt'a Vóstra.

Acestu micu incidentu a produsu o mare flaritate si intrég'a ilustra familia petrecú necontentitu in socotél'a zelosului siefu de statie.

SCIRI D'ELE GRABNICE.

Nascudu. Comunicatulu din „Amiculu Familiei“ numerulu 19 e neadeveratu. Deputatiunea nóstra nu s'a sfarmatu cu sinodalitati, — ea avú numai missiunea de-a multiami de intieleptele dispositiuni luate cu privire la nóu'a organizare a seminariului si preparandiei Gherlane si de guvernarea intielepta a diecesei si reducerea competintieloru preotiesci. Mai tardiu dapa trecerea tempului de „inghetata“ pôte inse se se sternesca in noi si foculu sinodalitatiei.

Berlinu. Relatiunile de pretenie intre Bismarck si Pap'a suntu destulu de incordate pentru de a se poté rumpe in ori-ce momentu.

Belgradulu Serbiei. Principele Milanu va offeri poteriloru celoru mari ostirile s'ale concediate, pentru casulu unui resbelu europeanu.

Jerusalimu. Aici se ascépta cu mare doru re'ntemeierea statului evreescu, pentru care casu s'a si pusu in prospectu nascerea Asceptatului regeneratoriu a sementiei perciunate.

ASSECURATI-VE SEMENATURILE VOSTRE CONTR'A GRINDINEI

SOCIETATEA ACTIUNARA FRANCO-UNGARA DE ASSECURATIUNE

in Budapest'a

[FRANCO-HONGROISE]

din a carei'a capitalu foundationalu staveritu in suma de

20 milliõne franci s'eu 8 milliõne floreni in auru

s'au depusu deja prin actiunari in bani gata

10 milliõne franci s'eu 4 milliõne floreni in auru

cari s'au ellocatu parte in cele mai de frunte bance din capitala parte in hartie de statu ungare

primesce assecuratiuni :

1. **contr'a daaneloru cauzate prin focu si exploziune**, in edificia si obiecte miscatõre;
2. **contr'a daaneloru cauzate prin grindina** in totu soiulu de produse economice;
3. **contr'a daaneloru cauzate prin transportu** in veri-ce bonuri s'eu marfuri espedate pe uscatu ori pe apa;
4. **contr'a daaneloru de chômage**, adeca a daaneloru cari in casuri de focu ori exploziune urm'za din impu'cinarea venitului ori intrerumperea s'eu chiar' incetarea muncii;
5. **contr'a daaneloru cauzate prin spargere de legi** — g'enuri la ferestri, oglindi etc.
6. **pe vi'cti'a omului**, in specia: **assecuratiuni de capitale, eventualminte si cu adausulu de a se esolvi inainte de m'orte la unu anumitu terminu, assecuratiuni de renta, pensiuone si zestre.**

Ac'asta societate, in fruntea carei'a stau Domnii **STEFANU BITTÓ** ca presidente Br. **BELA B'ANHIDY** si **EUGENIU BONTOUX** ca vicepresidenti si **LUDOVICU MOSKOVITZ** ca directoru generalu, avendu capitalulu foundationalu mai susu mentionatu, tende onoratului publicu assecuratoriu deplena garantia in t'ote privintiele; si la contractarea de assecuratiuni offera **cele mai avantagiõse conditiuni** si **cele mai mari favoruri possibili**. — er' daunele obveniente **le regul'za** si **reint'orce** in tempulu celu mai scurtu si in modulu celu mai convenabilu.

Offertele de assecuratiuni le primescu si deslusirile necesarie le dau cu t'ota promptitudinea Agenturile principale si cercuale si

**Agentur'a principala din Aradu
la J. M. SCHULHOF si FIILU**

Aradu Strat'a Atzél-Péter nru 1.

(in cas'a — mai inainte — MOLLFISCH.)

[6—20.]